

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethet: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haenstein és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.

Nyitási sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. é. Félévre 6 frt. o. é. Évnegyedre 3 „ „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőség-hez küldendők be.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

Gondolatok a törvényhozás szünnapjai alatt.

IV.

(Cs—r) Erős kormánypart és egészséges alapokon nyugvó ellenzék, e két kellék nagy mértékben járul egy állam politikai és társadalmi fejlődéséhez. Nemcsak a számszerű erősségért értéjük a kormánypartnak, mi természetesen szükséges, nehogy leszavastassák, hanem bizonyos nagy eszmék és elvek körüli csoportosulás azon tömörségét, mely a végcél felé haladás egyöntetűségét minden körülmények között biztosítja. — Gyakran ugyanazon párt keblében egy elejtett szó, egy rosszszóló nyilatkozat többet árt a pártot összetartó bizalomnak, mint az ellenfél rendszeres ostromai.

Megvallva az igazat, ép az együvértartozás érzete hiányzott utóbbi időben a kormánypartnál. És ezt nemcsak annak tulajdonítjuk, hogy a párt keblében minden nézet-árnyalat vagy clubbok, vagy egyének által képviselve van; hanem annak is, hogy kormányunk az utóbbi időben igen sokszor nem jár az öreg vezér által kimutatott utakon. Valamely kormánynak, ha a hozzá kötött bizalom és remények megingatásához készakarva nem járul, sohasem szabad még csak a legkisebb jelét is adni annak, hogy eljárásaiban bizonyos tekinteteknek hódol, melyek nem csupán az állam céljai. Mihelyt a kormány egyik vagy másik tagja működése körébe más tendenciákat, irányelveket is felveszen, mihelyt az állam célján kívül meg más tekinteteknek is hódol, azonnal lelépett az államférfi magasztal piedestáljáról, nincs erőhatalom, mely arra ismét visszahelyezze.

Egy miniszter az egész ország élére van állítva, következésképp mindig az összes érdekének kell szembe előlt lebegni; őt a vészek csak annyiban érdeklik, mint az egész alkotó elemei, s nem mint külön álló mennyiségek, külön állást, fejlődést, jogokat követelve maguknak. Mihelyt egyik kormánytag hajlandó őket e térre is követni, állása a józan közvélemény előtt erősen meginog.

A kormány közvetve a nemzet, közvetlenül az országgyűlési többség bizalmának letéteményesse, s mint ilyen csak akkor számíthat hathatós támogatásra, ha nem teszi túl magát a párt intention, ha eljárásait a többséget uraló eszmék befolyása irányozza. A teljes harmonia megbomlásának oka ép ebben a körülményben keresendő nálunk is.

Lassu fejlődésünknek volt még egy félreismerhetetlen oka, mi ólomsúlyl nehezdedt összes közéletünkre, értem az oppositiónak azon félszeg álláspontját, melyről csak most 7-ik éve kezd némileg letérni. Tulajdonképp mit akar az ellenzék, ezt még a balközép se tudja, de hogy álláspontja tarthatatlan, mind-

inkább kezd kebelében általános meggyőződéssé válni.

Egy határozott programmu ellenzékét mi is szívesen üdvözlünk.

Megvagyunk győződve, hogy erre a parlamentarizmusnak elkerülhetlen szüksége van; de nem olyant, mely legtöbb esetben nem tudott felülemelkedni a személyes diferenciák kicsinyes nívauján. Elvi választó pontokra van e tekintetben szükségünk hol a személyes érdekek sohasem tudnak előtérbe nyomulni.

Az elvekhez önzetlen ragaszkodás, minden melléktekintetek nélkül, ebben fekszik egy oppositio jogos létalapja.

A mely párt csak a vörös bársony székekért küzd, a mely párt kicsinyes gyűlöléssel viseltetik az azokban ülő férfiak iránt csak azért, mert nem ülhetnek ők is ott: az nem küzd nemes fegyverekkel. Valljuk meg őszintén, a balközép eddig ilyennek mutatkozott. Ha oppositioi viselkedésében egy kis lépést tovább ment a rendesnél, ha az választó vonalat bármi kévessé is akarta tovább tenni, azonnal bele ütközött a szélsőbal határozott programjába; ha ellenben a másik oldal felé tett csak egyetlen lépést, akkor meg a Deák-párt programjával találkozott. Ezt mutatják egy részről a Mocsáry-mozgalom, más részről az öreg Ghyezy ismert nyilatkozatai, szóval: nincs talaj, melybe az ellenzéki pártlét tartósan gyökereket verhetett volna.

Ezért üdvözljük a novemberi új idényt.

Ha az előjelek nem csalnak, párt alakulásainkban tán egy jobb fordulat áll be, egészséges határozott alapokon. Kinek hazánk igazi érdeke szívén fekszik, csak örülhet ez új fordulatnak, mely talán kezdete lesz egy eredményteljesebb munkásságnak, minek következménye kihat állami és társadalmi életünk minden terére. Vérmes reményeket még sem táplálunk; sokat csalódtunk már, ne halmozunk a régire újat. Várjuk be az eseményeket, majd beszélnek ezek fejleményei. De egy kétségkívül áll: az események kerekének egyszer megindult forgását nem lehet többé egyeseknek önkényesen feltartóztatni.

Bécs július 9.

A cercle oriental.

A tulajdonképeni cercle oriental célja a közkiállítás Kelet és Nyugat látogatóinak oly központot teremteni, hol tolmácsokat szerezhetnek, hol Kelet hírlapiródmának gyűjteménye áll rendelkezésre. Különösen nagy jelentőséget szerez pedig a cercle oriental, hogy a mintagyűjtemények s nemzetgazdasági és kereskedelmi értekezések közvételével általánosan Keletet Nyugattal megismeretni, azon világkereskedelmi illusztrációja, melynek nagyjelentőségű tényezője. — Törökország s az ázsiai államok. — Már maga a tulajdonképeni cercle oriental is commentár Kelet építészeti stílusaihoz. Több építészeti modort: u. m. az egyik szárnyban a gömbölyded china-japánit, a másikban a szögletes persa-törököt, míg a középben — a két szárnyak összekötő sima arab építészeti modort utánozták. Igen tévednénk, ha e sajátos vegyületeket az egyöntetűség rovására bírálgatnók. A válatlat rendezői a nevezett épület felállításával Kelet építészeti stílusait óhajtották Nyugotnak bemutatni.

A cercle orientalhoz tartozik még egy fedett folyosóval összeköttetésbe hozott síami théa-pavillon, a nyugot-indiai szigeteken láthatók mintájára. A sajátos kis fakészítmény szögletes zsindelefedele közepe felé homorú; oldalfalai pedig alapzata körül keskenyednek. Diszítési modora a vörös, zöld, sárga, Kelet kedvelt színeinek vegyülete. Különös ismertető jele pedig az, hogy mindig üres, még pedig azért, mert bérleje nem vad indián, hanem civilizált bécsi vállalkozó. Ezért üres a pavillon, és

üres a keleti bizottság üléstermei között lévő kávéház is, a brussai stílusban épített török konyhával együtt.

A mi a cercle orientale emeleti részét illeti, az ebben foglalt gyűjteményes kiállítás érdekét a tárgyak cultur és kereskedelmi tekintete, nagyban emeli. A kétféle ágazó lépcső egyikén felhaladva, az olvasó-terembe lépünk. Az alacson széles divánok — szép szőnyegek, s a mindenféle szétszórt hírlap, Kelet valamely olvasó-teremének képét tünteti elénk. Itt látjuk csak, hogy hány száz francia és angol újság jelenik meg Keleten, és szől speciálisan Keletről; bizonyoságot tevén arról, hogy mennyire ölelte körül polypként az európai civilizáció szelleme a világ azon részét, melyet mindennek, csak civilizáltaknak nem képzelünk. — A tulajdonképi kiállítás az épület másik felében van, — melybe innen keskeny folyosón juthatni. Három négy szoba tartalma van hivatala Kelet ipar s földterményei képviselőit. Természetes, hogy e kiállítás nem tarthat igényt a tökéletes építhetőságra; aki ismeri Kelet viszonyait s a nehézségeket, melyekkel ily gyűjtemény felállításával harcolniuk kell, — az képes lesz méltányolni a töredékes gyűjtemény fontosságát, érdekét is. — A gyűjteménybe fel van véve a ki- és behozatali árak, a szövetek, gyapotok, asztalosmunkák, fatermékek, tudományos szerek és órák, gyertyák, orvosságok s ilatszerek. Tovább menve érdekes gyűjteményét látjuk a különféle papírnak, az üvegeknek, — melyet kizárólag Angliából hoznak — az ékszer, cukor, liszt, tájték, só, a híres brussai selymeknek, zenehangszerek, ékszerek, gyöngyök ezüstművek, s még sok oly mindenfélének, melyek érdeke inkább csak akkor költi fel a figyelmet, ha külön volnának szemlélhetők, nem pedig így összehalmozva, hogy a szem és értelem az iparnemek tarka túttifrutiját alig képes osztályozni.

Legérdekesebbek a nemzetgazdasági térképek; milyen például Elő-Ázsia vagy a török birodalom; ez utóbbin a természeti nagyság a képhez oly viszonyban áll, mint 1: 1.000.000-hoz. Ez tekinthető Törökország első cultur térképének, mely vasuti mérnökök térképei, az osztrák-magyar monarchia consuli, a török állami jelentések, utirajzok stb. nyomán készült. A számtalan statisztikai táblázat sem érdektelen, mely megmutatja, mily mérvű volt a hajónak Törökország s Kelet-Ázsia közlekedése Európával és viszont.

Hányos volna ismertetésünk, ha meg nem említenők az iparpalotában Konstantinápoly és a regényes Bosporus plastikus térképét, — mint egyikét a legtekélyesebb s legfáradtságosabb munkáknak. A természeti nagyság s a kép aránya 1: 2500. Évek óta dolgoznak már e plastikai remeken, és nincs Stambulban vagy környékén ház, — mely itt meg ne volna jelölve, az említett mérték megtartásával. A magasztatok készítésénél szintén a pontos mérték volt irányadó.

A cercle orientalból délfelé terjed a többi keleti épület, melyekre elnevezésünket octroyáltuk. Mindenekelőtt erre van a török lakóház, melynek külsőjével kell megelégednünk, miután megfellelhetlen okokból még mindig zárva van a közönség előtt. A gyöngye nádépület keskeny ablakai oly gondosan vannak az európai vizsga szemek előtt elrekesztve, mintha a hárem mesés szépségű hölgyeit rejtegetné belsejében. — A török bazár is oly gyöngye nádépület, hogy egy jóféle nyugati vihar könnyen elhordaná, folyton cigárettező lakóival együtt, kik ugyan drágán mérik (2 lat 1 frt) a híres török dohány nagyon közepeszerű minőségét.

Venio nunc ad . . . előtünk a török kávéház, tömört terrassával, hol az európaiak oly hamar acclimatizálódtak. Az egyik öles csibukjának pompás illatát élvezve, a másiknak már már hectikus melle köhög a nargile makacs füsthiányát, míg a harmadik cigárettező szürösöli az aljával fölözt fekete kávé, renegát érzelmei csábítottán Kelet édes semmi tevése által. Sohasem képzeltem volna, hogy nyugaton annyi imádója lett volna ez ócsárolt sybarita kényelem élvezetének. — A török kávéháznak oly nagy jelentősége van a közkiállításban, hogy nem mulaszthatom el annak egy külön levölomben hű képét adni.

Epen azért most még csak egyről — a persasah pavillonjáról furasaságáról és bevégzetlenségéről. E pavillon egy európai stílusban készült eme-

letes ház, — melynek előreszögölő homlokzatát, — az egész emeleten kristály-üveggel rakják ki. Legfőkéül a sah czimere — országn és a nap — köröskörül pedig néhány ölnyire — mindenféle vakító üveg. Azok, kik ismerik Persiát, egyenesen tagadják az ilyféle fantasmagóriák létezését. A közönség többsége pedig e furcaságot a sah ő felségének tulajdonítja, ki a berlini és londoni furcsa magaviselete által máris nagyon népszerűvé lett — a külföldben vele sok tekintetben rokon bécsi publikum előtt. Már csak jönné; a bécsiek alig várják. Akkor lesz csak igazi — Hetz. — E.

Legújabb táviratok.

Zágráb, júl. 14. Theodorovics főkonzul a főparancsnokság részéről mellé rendelt Beyer osztálytanácsossal Bányalukából, hová a keresztnyűk üldözöttségének megvizsgálása végett küldetett, ide visszatért.

Madrid, júl. 13. A pénzügyminiszter a kortes tegnapi ülésében a függő államadósság törlesztését tárgyzó törvényjavaslatot terjesztett elő.

Bécs, júl. 14. A württembergi király ma délután külön udvari vonaton a nyugati vaspálya udvarán ide érkezett és a császár valamint az itt időző főhercegek által fogadtatott.

Bécs, júl. 14. A nyomdatulajdonosok mai gyűlésén majdnem valamennyi nagyobb ausztriai, németországi és svájci volt képviselő. A gyűlés elfogadta a hattározati javaslatot a minimálárszabály életbeletétele iránt, mely a főnökök és a segédek kölcsönös megjegyzési alapján lesz megállapítandó. Kimondatott továbbá a nyomdatulajdonosok egyleteinek szoros csatlakozása.

Perpignan, júl. 14. Hír szerint Carthagea az internationale tagjai által elfoglaltatott.

A székely pályadíj-alapról XXV-ik közlemény.)

Aldozó honfitársaim, és nemes honleányaink szíves elnézését kérem a késő közlésért; tömördek levelezéseim rendbe hozása s utolsó nagy közlésemnek a lapokban megjelenése előtt azt nem tehettém. Most már legalább egyikben be van végezve, én is correspondentiam tömkelegéből félig-meddig kimenekültem, s imé sietek a nagy bécsi küldeményeket köztudomásra juttatni.

Hétfalú Pürkereszt közösgének derék közösi tanítója Bitai Sándor ur beküldött hozzám 3 frtot; a következő honfitársaktól: Török József lelkes úr 40 kr. gyűjtő 25 kr. Sipos Márton öreg bíró 20 kr. Tóth Márton falusbíró 10 kr. Papp János öreg bíró 20 kr. Simon Mihály 20 kr. Papp András 10 kr. Orsi István 10 kr. Papp Márton 10 kr. Sipos András gondnok 10 kr. Balázs Samu 10 kr. Orbán Samu öreg gondnok 10 kr. Sipos Márton meszes 10 kr. Gyerko Márton 5 kr. Kőrödi Samu 5 kr. Papp Márton ifjú legény 5 kr. Bíró Sándor 10 kr. Az evangélikus egyház 20 kr. Baksi Márton szónok 10 kr. Brankó Frigyes 20 kr.

Gyűjtő hazánkba elkeseredetten írja, hogy ők bár a távol keleten magyar véreiktől el vannak szakadva, elnyomva és szegényítve, még is híven ragaszkodnak az igaz Székely nemzethez; sem egyházi, sem polgári hatóság őket nemetkellé nem teszi, ha Brassóból még tíz annyi nemetkellélet küldenek is közéjük; mert már világ elébe van terjesztve az ő elnyomtatásuk, s hiszik, hogy az országgyűlés természetellenes és jogtalan helyzetökből őket kivesszi, s Brassónak, azaz Pharaojoknak rajtok való uralkodását megszünteti. Tán az ő múlt életökről is lesz a székelyek Történetében emlékezés — szól a levél — s ezért a mi telt, kész szívvel adják. . . . En pedig szívből köszönöm az adományt, s óhajtom, hogy e derék rokonaink polgári állapotját az ország törvényhozásának mihamarabb megörvösölje sikerüljen.

Udvarhelyszékről Jakab házi Zsigmond ur beküldött újabb áldozatból gyűlt 17 frtot 9 krt azon megjegyzéssel, hogy korábbi küldeményében, mit én a XVI-ik közlésben adtam, az áll, hogy Czako József ur 1 frtot 50 krt adott, pedig

*) A Székely Hírlap, Erdély és Nemere tisztelt szerkesztőit tisztelettel kérem e közl. szíves átvételére. — J. E.

1 frt. 80-t adott. Utána néztem, s valóban úgy van minden hírlapban kiadva. Itt ime küigazitom. A be-adott összegben nem volt hiány, 34 frt volt hoz-zám juttatva s általam azon mennyiségben kamatra elhelyezve. A régi ígétkeket beváltók és új fizetők ezek: ifj. Patruba Márton 1 frt. Bartalis János 15 kr. Alsó Vári Gergely 20 kr. Medeséri Feren-czi Albert 50 krt Szabó József 1 frt. 80 kr. ifjabb Vári József 15 kr. Demeter János 20 kr. Szent-Miklós-on adtak: Galfalvi Sámuel 20 kr. Lu-kátsi János 10 kr. Vári István legény 10 kr. Só-falvi Sándor 10 kr. Szentannai Mózes 20 kr. Már-ton Pál 10 kr. Tiboldi Elek 10 kr. Tiboldi József 10 kr. ifj. Molnár Mihály 10 kr. Magyar And-rásfalván: Zöld Adám (?) 50 kr. Szent Ab-rahámon: Agh József 50 kr. Jakabházi And-rás 50 kr. Lőrincz Béla 20 kr. Istvánfi Lajos 20 kr. Fekete János 10 kr. Lőrinczi Domokos 10 kr. Vitályos 20 kr. Lőrinczi György 10 kr. Mátéfi Mózes 10 kr. László Péter 20 kr. Lőrinczi Géza 10 kr. Veres Zefi 1 for. Kis András 25 kr. Lőrinczi Dénes alszegi 10 kr. Vas Miklósné 70 kr. Menyhért Mózes Alsó-Siménfalván tanító 25 kr. Jakabházi Zsigmond 2 fr. Jakabházi Zsigmondné született Pakot Polixena urnő 2 frt. Medeséren adtak: Bartalis Andras 10 kr. Bartalis Dénes 10 kr. Der-si Dénes 10 kr. Kozma Elek pap 50 kr. Elekes Amalia papné 30 kr. Kozma Nina 10 kr. Derszi Mózes 10 kr. Kibédi Ferencz 10 kr. András György 16 kr. Pál Judit 10 kr. László Mihály 10 kr. Ja-kab János 10 kr. Bóri Mózes 10 kr. Kis András 10 kr. Biró József 10 kr. Szentannai Juliánna. 10 kr. Ferenczi Sándor 10 kr. Salamon Lajos izraelita 30 kr. Pál Ferencz 10 kr. Bartalis József 6 kr. Bartalis Ferencz 10 kr. Derszi Pál ifj. 10 kr. Barta-lis Polixéna 10 kr. Bartalis Pál 8 kr. Bartalis Ju-liánna 10 kr. Szász József 6 kr. András György 10 krt András József 10 kr. Ambrus Péter 10 kr.

A törzsköcs székely nyelv, egyszerű pol-gári erkölcsök és tiszta családi élet ősi fészkeinek, a Fejérványó tája hazaszerető lakóinak hő üdvöz letem egyeneket és összesen! Köszönöm szíves adományukat.

Deés városából Csiser János ur kül-dött a M. Polgár szerkesztősége útján 1 frt. Háromszoros köszönet érte; a művelt és tiszta magyar Deés városa két áldozó által van immár képviselve: előltisztelt ur és Biró Miklósné ő nagy-sága, a buzgó lelkű honleány által. A csorba kikö-szörülve.

A kolozsvári Casinó részéről beküldet-tett hozzá 25 frt. gr. Lázár Miklós ur által szintén 25 frt. Köszönet érte, mint székelységünk s az irodalomnak vitt áldozatát!

Csik-Gyimesről Pásztor György lelkész ur maga 3 fot. ifj. Deák Péter, kereskedő 2 fot. adott. „Mióta a közleményekből olvassa a nemzet közle-kedését — írja levelében a tisztelt férfi — folyvást szent örömeiket élvez hazafi lelke. A vidéki gyűjtő ívek nem jutván el hozzá, ő maga készítet egyet magának s egy rokonkeblű hazafi társának. Am ők sem maradhattak tétlenül, ők is ragaszkodnak a szé-kely nemzethez, ők is járulni kívántak azon szép mun-kához, mely azt dicsőfényben fogja a világ előtt fel-tüntetni. Küldik néhány filléreiket — így végződik a levél — a nemzeti dicsőség szent épületéhez. Üdvöz-löm a székely hideg havasok s örök fenyesek me-leg keblű fiát, s köszönöm a szíves adományt!

Egy Kolozsvárat élőléczfalvi törz-sköcs székely adott egy fotot; nevet csak azért hallgatja el, hogy nem adhatott 100 annyi. Csaló-dik barátunk. Ily adásnak tisztes a bece, ha ke-vés is, mert azt igaz hazaszeretettel miveli.

Egy kézdiszentléleki született székely 50 frtos erd. urbéri papirt áldozott e czélra, minek bürzei értéke, július 1-ső szelvényével együtt 37 frt 72 kr volt. Nem kívánja nevét kitétetni — mond a kísérő levélben a nemes szívű áldozó — elég tudnia, hogy nemzete Történeté megírásához va-lamivel ő is járult. A fejéregyházi híres néhai gróf Haller János, Erdély egykori első gazdája, sokszor mondta neki e század első felében, hogy előtte nincsen olyan két nemzet, mint milyen az északi né-met és keleti székely. Ő okát és a kapcsolatot is szavai közt megmondotta, de a levélről ily tárgyú levélben arra ki nem terjedhet. Csak egyszerűen, de szívből s lélekkel kívánja tehát — így záródik a levél — hogy éljen erőben s jólétben a dicső székely nép örök időkhig! Ugy legyen, kívánom én is, s legyen sok ily híven érző fia, mint a tisz-telt levélről most és minden időben!

Mult hó 30-án egy kedves kis levelet s bele-zárva 50 frtos erdélyi urb. papirosat kaptam sepsi-szentgyörgyi Künle Tivadar II-ik elemi osztályi tanulótól, melyet az el nem ridegült kedélyűek, a szépet és nemeset kedvelők örömeire egészen köz-lők. „Édes Elek bácsi! E hó folytán két örömmün-nepem volt: 22-én lettem nyolcz éves és ma tettem életemben másodszor iskolai vizsgát. Hogy e két napot magamra nézve emlékeztessék tegyem s örö-möm teljes legyen: küldöm a „Székely Történet pályadíj-alapjára“ a születésem napján kapott aján-dékat. Fogadja szívesen és írjon be engem is a jó székely fiak közé.“ Nem írom én be édes kis öcsém! beírták azt már ön és önt jóra és szépre oktató szü-lői az által, a mit gyermekdeden írt kis levele oly naiv-ártatlanul, oly értelmesen ad elé nekem, s én a közönség elébe hozni érdekesnek láttam. Ön életnapja gyönyörűen jött fel, legyen szép majd emel-

kedésében is A haza és figyelmessé lett nemzet talál-jon sokat ön későbbi életében, a mivel most nevét s gyermeki nemes kedélyét ismeretessé tette. Az em-léket 36 frt 50 kr. bürzei értékre változtatva Taka-rék-pénztárba tettem. Levélben még írok holmi ap-róságokat.

Pestről Bakcsi Ferencz háromszéki képv. urtól részvételt írt levél mellett egy küldeményt kap-tam, mint a „Hon“ szerkesztősége tagjai adományát. Szerkesztőség adott 5 frt. a beküldő 5 f. Törzs Kál-mán 5 frankos arany bürzei értékében 2 frt 22 kr. Hegedűs Sándor 5 frt. Visi Imre 5 frt. Borostyáni Nándor 2 frt. Mudrony Pál 2 frt. György Aladár 1 frt. Freckay János 1 frt. Szathmáry György 1 frt. Bartok L. 1 frt. együtt 25 frt. 22 kr. mit a beküldő 30 kr. egészített ki. Köszönöm a becses külde-ményt, belértékeért, és azért, hogy bemutathatom Erdély olvasóinak azt a tíz író, a kinek közvetlen munkássága állítja ki ez idő szerint hazánk egyik leg-népszerűbb és legelterjedtebb lapját, melynek és hű munkásainak hazánkfiai pártolása adjon hosszú éveket át szilárd fennmaradást.

Háromszékről Lázár Mihály főispán ur ismét beküldött Lázár Etelka urhölgy által adott 2 kir. aranyat, minek bürzei értéke 10 frt 36 kr. Ugy szintén kézdi vásárhelyi Tóth Sámuel ur gyűjtőívére 6 frtot írtak: Altörjái Inces Elek nyugdíjas száza-dos 2 frt Nyujtód Szentiváni István 1 frt, Boeskor Károly m. kir. utbiztos 1 frt, Tóth Károly 1848-ki honvédhadnagy 1 frt. Tóth László kézdi-vásárhe-lyi kereskedő 1 frt. Fogadják Fogadják köszöne-temet a lelkes urhölgy és nemes áldozattevők.

M.-V.-helyről t. Balás Antal ig. tanár ur az onnan jött támadások ellenében rokonszenves levél mellett beküldötte n. t. Keresztény Lajos b. kereszturi ev. ref. lelkész ur 1 frt és erdővidéki barátai születésű, de az egri megyében Egyeken lakó Takó János honvéd százados és nyugdíjazott cs. kir. főhadnagy 2 frt adományát. Köszö-nöm az elégtételadó őszinte részvételt. Legyen ön tisztelt barátom, s legyenek másfelől is sűrűn id-vező jóakaróim tökéletesen biztosítva, hogy en-gem már a pályacél elérése előtt semmi ármányos czelszövés, semmi gyalázás meg nem lankaszt, el nem csüggeszt, meg nem félemlit. A pályadíj már-már kész és nagyszerű, a kérdést kitűzzük, s akad széles Magyarországon székely nemzetünknek oly igaz és buzgó hive, a ki a hálados pályakérdést feleletre méltatja. Lenni kell, lesz Székely Történet. Bizzunk!

Sülemedről Fodor Blanka urhölgytől a következő szép küldeményt vettem: Benkő Elek 2 frt. Kovács Lőrincz 1 tíz frankos aranyat, (bürzei értéke 4 frt 42 kr.) Fodor Elek 5 frt. Benkő Gyula 1 frt a beküldő 2 frt. Heritz Mari 1 frt. Fodor Irén 1 frt. Décsy Bálint 1 frt. Ince Berta 2 frt. együtt 18 frt és egy aranyat adtak. Tehát mindenütt, hol e hazában székely él, lelke-sedés és áldozatkészség! Hozsánna nektek honunk hű leányi, barátai a székely névnek és népek. Ti úgy látszik, véretekbe szívtátok a „Hangoka multból“ egyik dalnokának a mult tiszteletére vonatkozó eme szavait

Tiszteld fényét a távol derűnek,
S ha egedre vész felhői gyűlének,
Hordjad e dicső fényt lelkeden;
Féltsd e kincset, légy annak hű őre,
Sok az éjnek áruló lidérce,
Féltsd e kincset lelkes nemzetem!

Katonai plébános tiszt. Péterfi János ur 8 forintot küldött be hozzám a következő haza-fiaktól: maga adott 3 frt, Gámenczy Tivadar 2 frt, Pálffy István, Pálffy Dénes, Pálffy Ernő egy-egy forintot, s egyszersmind kifejezi mély rokonérzését s hazafiai méltánylását az eszme iránt, melyet lel-kedésében gondviselészserűnek nevez, s óhajlja mihamarabb valósulását. Hála s igaz köszönet az igaz szívből jövő részvétért és nemes áldozatért.

Székely Udvarhelyről a város polzár-mestere, Kovács János urtól ismét két küldemény érkezett; egyiket törvényszéki elnök Nagy Lajos ur gyűjtötte, adott maga 2 ft, Szemesányi (?) ol-vashalán) 1 ft, Ádám Dénes 1 ft, Szöcs Márton 1 ft, Tamás Károly 1 ft, együtt 7 frtot; a másik kon, polgármester ur ivén következő hazafia-írták be magukat: Szemeriai Lajos ur 1 ft, Kovács Lajos, Simó Ferencz, Virág József, Daróczi Imre, Martinovics Demeter, Török Lajos, Rápolti Domo-kos, Vorsázt Antal, Solymosi Pál, Laiber Lajos mind ötven-ötven krajczárt, együtt 6 frtot. Köszö-net poigármester urnak és áldozóinak a kifogy-hatatlan ügyzeretért; e buzgó áldozók közül né-melyek már másodszor is adtak a szent czélra!

Pestről Urváry Lajos ur szíves volt be-küldeni tudós Balási Antal székely hazánkfia 5 ft adományát, mit én szintén szívből köszönök meg, s a pályakérdés miképe-néről nézetét kedvesen ven-ném. Egyébiránt ha tisztelt barátunk majd a ver-senyterén jelenik meg, ott is kedves vendége lesz nemzetének.

Régi ígétkeket beváltották — valamennyi ko-lozsvári tisztelt aláíróim egynek kivételével, a kit erre újból tisztelettel figyelmeztetni bátor vagyok.

Az enyedi ev. ref. nemes tanuló ifjúság ado-mányait magában foglaló XVI-ik közleményből té-vedésből kimaradtak Kövér András köztanító 1 frt. 1 kr. és Benkő Ferencz szintén 1 frt. 1 kr adománya; de a beküldött egész 29 frt. 50 kr. és egy arany küldemény hiánytalanul Takarékpénztárba tétetett,

a mit ezennel kiigazítva köztudomásra juttatni kedves köteletségnek ismerek.

Vége igazán „pro Coronide“ mai közlemé-nyem füszerűl tudatom a marosvásárhelyi két de-serteurón kívül minden igaz ügybarátunkal s az erdeklődő magyar olvasó világgal, hogy gróf Mikó Imre ő nmlga ur útján kezembe jött a hallhatatlan érdemekkel gazdag kalocsai érsek, Haynald Lajos ő nmlga 500 frt adománya is, mely ígétét má-jus 23-án XVI-ik közleményemben hálás örömmel, jeleztem vala, a melyről Fogarasi Mihály erdélyrészi r. kath. püspök ur ő nmlga által május 24-ki, gróf Mikó ő nmlga által pedig marosújvári kastélyában július 5-én költ szíves levele által előre értesültem s én e tekintélyes összeget immár gyümölcsözésre elis helyeztem. Ily nagy nevű és tekintélyű férfiak oly meleg érdeklődése egy tény iránt, s az örömhír annyi oldalról való lelkesedett és siető közlése már magába mutatja, hogy itt egy csaknem esemény-szerű dologról van szó. Hajtott végre a fenkölt ér-zésű s áldozatban kifogyhatatlan főpap már ehéz hasonló számos szép sőt nagyszerűbb művet, a mi iránt a haza és nemzete most és minden időben tisz-telettel fog viseltetni. De ez előtt is meg kell ha-jolnunk, mert az valóban megérdemli. A magyar művelődés érdekében akkora mérvűek, oly nagy eredményűek és áldozatok, hogy az egész nem-zetnek éreznie kell, s egykor művelődésünk történet-írója lesz hivatva és kötelezve arra, hogy az érdemeket az elismerés és méltánylás meleg vonásaival igtassa a hallhatatlanság könyvébe, nemzeti történetünkbe. En mint a székely nemzet Története megírása eszmé-jének történetírója, csak egyszerűen, de tiszta szívből jövő indítványozója mondom érsek ő nagyméltóságának itt az ország színe előtt — nemzeti művelődésünk és tudományunk e nagy kérdése iránt oly fényes tet-tel tanusított nemes érdeklődéséért. Kívánok ő nmlgának hosszú életet, példátlan sok és nagy áldozata méltánylására nemzete szívében fogékony-ságot és igazgázózatot, zárszól eme szép költői sorokat idézve:

Ragyogó, merész volt pályafutásod . . .

Későn, dicsőn legyen majd — majd távozásod!

Marosszékről bár kitől, bárminő tudó-sítást a gyűjtések eredményéről tisztelettel kérek, Azon székeltől még, mint olyantól, sem egy sor, sem semmi áldozat se jutott hozzam.

Enyedről Török Kálmán urat szintén ivem beküldésére tisztelettel kérem.

Pestről Szabó Ágoston V. éves, Kassa Ákos I. éves, Bacsoni Mátyás I. éves orvosnöven-dékek, Kis Gergely II. éves technikus, Molnár Ká-roly II. éves tanárjelölt, Nagy Kálmán II. éves jo-gász és Benke István IV. éves theologus urakat, tisztelt barátaimat kérem fel a gyűjtési eredmények velem siető közlésére, hogy az értékesztet napját kitűz-hessem. Általában a kik gyűjtöttek s pénzeket fo-gadtak el, bizodalmason kérem azoknak hozzám juttatására, hogy a szépen kezdett és folytatott mű, nemesen, szépen végződjék be!

Ma Takarékpénztárba tettem egészen új adományt 244 frt és 39 krt, továbbá kisebb befizetett ígétkeket 30 frt 90 krt; betettem az érseki 500 frt nagyszerű adományt, együtt; 775 frt 39 krt, mi a már ott levő 5152 frttal 17 krral együtt tett: 5927 frt 46 krt. Vége levén az első félév-nek, hozzá számítottam a kamatot, a mi tett: 48 frt 54 kr, vagyis együtt: 5976 frt. Fizetetlen van 15 frt 36 kr, mit a betett összeghez adva, az egész Székely pályadíj-alap ma tesz: ötezer kí-lencz száz kilenczven egy forintot 36 krt. Ügybarátink száma: négy ezer négyszáz het-venhárom!

Kolozsvárt, jul. 13. 1873.

Jakab Elek.

Külföldi hírek.

Bécs, jul. 14. A „Montagsrevue“ jelenti: A pénzügyminiszter jelenleg a bankkérdés megoldá-sával foglalkozik; a magyar miniszterelnök jelen-léte szintén összefüggésben van ez ügygel. Arról van szó, hogy az osztrák nemzeti bank kiváltsá-ga meghosszabíttassék s Magyarországon is elis-meressék egyelőre 10 évre; Pesten a nemzeti bank egy közege fog felállítani, melylyel a ma-gyar kormány közvetlenül, az osztrák kormány közvetítéssel fog érintkezni. Az osztrák pénz-ügyminiszter ez alkudozásoknál arra törekszik, hogy a nemzeti bank jelenlegi alapját sőtellenül fentartsa, s e mellett az intézetet jövedelmesebbé tegye, hogy az így nyerteltet többlet bizonyos quótáját a 80 milliónyi adósság amortizálására for-dítsa, melynek törése csak úgy történhetik meg, ha a bank ezt a meghosszabított kiváltságot arányá-ban részletenként s a nyert többletből teljesíti.

— Páris, jul. 14. A tegnapi éjjel a sah tisz-teletére rendezett ünnepély fényesen sikerült. A tűzijáték nagyszerű volt, a fátylószenet zené-vel s 6000 fállyával az elyséi mezőben s a kivilágított boulevardokon vonult végig. A sa-hot az összes hatóságok Trocaderonál fogadták.

Páris, jul. 13. A tegnapi diszeloadás a nagy operában fényesen sikerült. Az előkelőségek mind jelen voltak. A persa sah a köztársaság és a nem-zetgyűlés elnöke közt ült. Újból kifejezé háláját fogadtatása felett, melyben Franciaországban ré-szesült, s üdvözlé Halanzier opera igazgatót.

Madrid, jul. 15. A kormány Alcoyba nagy-számu csapatokat küldött a nyugtalanságok erőlyes elnyomására s a vezetők megbüntetésére.

Liverpool, jul. 12. A „Senegal“ gőzös jun. 23-ról híreket hozott Coest Castle és Elmírából. Ezek szerint közelebb az asehanik támadása vár-ható Cape Boast Castle ellen. 30,000 asehanit 15 mértföldre a városoktól táborba szállt Az angolok nagy előkészületeket tesznek a támadás visszaveré-sére, s erősítéseket várnak.

Pétevár, jul. 14. A khivai khán meghódo-lasáról ezen részleteket jelentik: A khán megjelent az orosz táborban s magát az orosz czár hűbére-sének jelenté ki. Kaufman tábornok erre azonnal visszahelyezé a khánt előbbi méltóságába; míg az orosz csapatok Khivában tartózkodnak, különös közigazgatási hatóságok fognak életbe lépni; a khán hálából egy nyiltparancs által megszünteti a rabszolgaságot s több persa rabszolgát felszabadí-tott, kik hazájokba tértek vissza.

A francia kormány is komolyan folytatja a védszervezet reorganisatióját s a nemzetgyűlés már legközelebb tárgyalja az ide vonatkozó törvényja-vaslatot, mely az egész országot tizenhatsz ka-tonai vidékre osztja. Minden vidéken egy hadtest lesz, mely két hadosztályból álland s mai béke ide-jén mindenféle hadszíszrel láttatik el. Algier külön hadtestet fog képezni. A javaslat szerint az ez ala-pon szervezendő francia véderő száma következő lesz: rendes hadsereg 704,714, a rendes hadsereg tartaléka 510,294, honvédség 582,523, tartaléka 625,633 összesen 2,423,164 ember, mi bizony imponans szám.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, július 16.

— T. olvasóinkat kérjük, méltóztas-sanak előfizetéseiket mihamarabb megújítani, nehogy a lap küldésében fenakadás történjék.

— Nagy gyűlése lesz az iparkamarának, f. hó 20-án a Bécsbe felküldendő iparos ifjakat fog-ják kijelölni; e czélra mint említettük volt 1500 frt. gyűlt be s ez összeg 15 egyén felküldésére épen elégséges.

— Egy igazi philantrop. Londonban Th. Hollovay szegény örültek számára pompás pa-lotát épített 100,000 font költségen; e felett 250,000 fontot szánt London közelében építendő két kórházra, egyikbe a gyógyíthatlan, a másikba a javuló betegeket helyezendik el. A nemes em-berbarát már többször értekezett a miniszterekkel terve kivitelének módozatairól.

— Nevezetes újítás a távirda szol-gálatban. F. évi augusztus 1-től az egyes táviratok bélyegekké lesznek fizeten-dők s egy egységes árszabály lép életbe (20 szó az osztrák magyar birodalom határai közt 50 kr. bármily távolra, 20 szó felül minden to-vábbi 10 szó után 25 kr. jár.) Távir. bélyeg, kin-den tözsben kaphatók lesznek és pedig 5, 10, 20, 25, 40 és 50 krosok, aztán 1 és 2 frtosok árul-tatni fognak továbbá 20 szóra berendezett minta távirati kártyák, melyekre az 50 kros bélyeg rá lesz nyomtatva.

— Az írói segély-egylet elhatározta Deák Ferencz politikai beszédeinek összegyűjtését és kiadását az egyelet alaptőkéje javára. A szer-kesztéssel Gyulai Pál bizatott meg. E gyűjtemény magában foglalandja D. F. minden nagyobb beszé-dét 1833-tól 1873-ig.

— Felhívás. Ha Erdélyben, a jelen évi augusztus és szeptember hóban, a tornosztatból tan-folyam tartatik (?), mint Magyarhonban Pesten, Székes-Fehérvárt, Veszprémben: úgy az arról biz-tos ismerettel bíró urak alólírott által alázattal föl-kéretnek, hogy ebbeni ismeretüket a lapok hasábjai-n, vagy alólírott rövid idő alatt bizalommal kö-zölni szíveskedjenek. Vagyok Közdi-Vásárhelyt, július 6. 1873. teljes tisztelettel Hadik Richárd, gymn. tanár.

— A legközelebbi közkiállítás 1876-ban Amerikában fog megtartatni, s pedig az egyesült államok köztársasága egyik legszebb s legnagyobb városában, Philadelphian, s tartani fog májustól októberig. A köztársaság minden ál-lama küld egy bizottmányi tagot a közkiállítási bi-zottságba, mely ismét maga választja meg elnökét. Washington állam kezességet vállalt a nagy mű teljes befejezéséért. Philadelhia 2 és fél millió dollárt (6 millió frtot) áldozott e czélra egy maga. 1876-ban lesz a köztársaság első százados fenál-lásának ünnepe is oda át.

— 9-ik közlemény a bécsi nemzetközi kiállításra küldendő szegényebb sorsu iparosok fel-segélyezésére. 1z utolsó közleményben volt összeg 1405 frt. 50 kr. Adakoztak még: A kol

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főter br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főtér, Gyulai-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tükkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözüvények, rovatos iven, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárcédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztenek be. és azok a **hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak**,
a **legsükségesebb mintázatokból kész raktárt tart**, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosíttatik.

Gámán János örökösei könyvnyomdája.